

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Wéber Ágnes ügyvéd ... által képviselt felperes neve... felperesnek a dr. Buza János ügyvéd ... által képviselt I.rendű alperes neve... I. rendű, a II.rendű alperes neve... II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. július 5. napján meghozott 71.P.22.309/2015/22. számú ítélete ellen az I. rendű alperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Az alpereseket mentesíti a felperes javára perköltség, és az állam javára illeték fizetésének kötelezettsége alól, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 4.500.000 (négymillió-ötszázezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, és az államnak külön felhívásra 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint feljegyzett kereseti illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes végleges keresete szerint elsődlegesen kérte megállapítani, hogy az alperesek között 2011. május 11. napján létrejött a ... 100 % üzletrésze átruházására kötött adásvételi szerződés a Csjt. 30. § (1) bekezdésébe és a Ptk. 117. § (1) bekezdésébe ütközik, ezért a Ptk. 200. § (1) bekezdése és 207. § (5)-(6) bekezdése alapján semmis. Kérte az eredeti állapot visszaállítását és az I. rendű alperes tulajdonjogának visszajegyzését. Másodlagos kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy a szerződés a Ptk. 203. § (1)-(2) bekezdése alapján vele szemben hatálytalan. Kérte továbbá a II. rendű alperest annak tűrésére kötelezni, hogy a házassági közös vagyon megosztásából eredő igényét a vagyontárgyból kielégíthesse.

Előadta, hogy az I. rendű alperes a házastársa volt, életközösségük 2011. január 31-ig állt fenn. Ellene 2011. február 8-án házasság felbontása iránt indított pert, amelyről az elsőfokú bíróság 2012. június 27-én részítélettel határozott. Az I. rendű alperes a házastársi vagyonközösség megszüntetéséről kötött megállapodásban vállalt kötelezettségének teljesítését megtagadta. Állította, hogy a II. rendű alperes az I. rendű alperes tulajdonában áll, és az üzletrész átruházására irányuló akarata a szerződő feleknek nem volt. Az üzletrész átruházásának célja kifejezetten a házassági vagyonközösségi igénye kielégítési alapjának elvonása, emiatt a szerződés a jóerkölcsbe ütközik. Továbbá a szerződés azért is érvénytelen, mert tulajdonosváltás bejegyzése iránti kérelmet az üzletrész lefoglalásának bejegyzését követően nyújtották be a Cégbírósághoz.

Az I. rendű alperes a közöttük folyamatban lévő házassági vagyonmegosztásra irányuló perre figyelemmel elsődlegesen a Pp. 130. § (1) bekezdés d) pontja és 157. § a) pontja alapján a per megszüntetését, illetve a Pp. 152. § (2) bekezdése alapján az eljárás felfüggesztését indítványozta. Érdemben a kereset elutasítását kérte. Vitatta az üzletrész házastársi közös vagyonba tartozását,

valamint a felperes színlelésre vonatkozó tényállítását. Állította, hogy 2011. szeptember 30-ig a felperessel együtt éltek. Továbbá, hogy tartozásának elengedése fejében került az üzletrész a II. rendű alpereshez. Egyéb vagyona pedig megfelelő fedezetet nyújt a felperes követelésére.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek között 2011. május 11-én a ... „100 %-os átruházására” kötött adásvételi szerződés érvénytelen.

Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A döntés oka a kötelező jogi képviselet szabályainak figyelmen kívül hagyása, az ítélet indokolásának hiányossága, valamint a Pp. 3. § (3) bekezdésének a megsértése volt.

Az elsőfokú bíróság megismételt eljárást követően hozott ítéletével megállapította, hogy a ... vonatkozásában 2011. május 11. napján az I. rendű alperes mint eladó és a II. rendű alperes mint vevő által kötött adásvételi szerződés a felperessel szemben hatálytalan. Kötelezte a II. rendű alperest annak türéseire, hogy a felperes az I. rendű alperessel szembeni vagyontársasági igénye behajthatatlansága esetén követelését a II. rendű alperes nevében lévő ...-re vezetett végrehajtás útján elégítse ki. Egyebekben a keresetet elutasította. Kötelezte az alpereseket a felperes javára egyetemlegesen 5.635.000 forint perkötség és az állam javára 1.500.000 forint kereseti illeték megfizetésére. Megállapította továbbá, hogy az I. rendű alperes a felmerült perkötségét maga viseli. Ítéletének indokolásában tényként állapította meg, hogy a felperes és az I. rendű alperes 1994. május 14-én házasságot kötöttek. A felperes 2011. február 8-án előterjesztett keresete alapján a Budai Központi Kerületi Bíróság részítéletével a házasságukat felbontotta, a házastársi közös vagyon megszüntetése tárgyában pedig a per még folyamatban van. A felperes és az I. rendű alperes közös vagyonának részét képezte a ..., melynek cégnyilvántartásba bejegyzett tulajdonosa az I. rendű alperes volt, jegyzett tőkéje 382.500.000 forint. Az I. rendű alperes a 2011. május 11-én kelt szerződéssel a Kft.-ben lévő üzletrészt abból a célból adta el a II. rendű alperesnek, hogy a felperes házassági vagyontársasági igénye kielégítésének alapját elvonja.

Az I. rendű alperesnek a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés d) pontja alapján a per megszüntetésére és a Pp. 152. § (1) bekezdése alapján a tárgyalás felfüggesztésére tett indítványát nem találta megalapozottnak. Kifejtette: a Budai Központi Kerületi Bíróságon vagyonmegosztás iránt indított, valamint jelen per tárgyát nem ugyanazon jog érvényesítése képezi. A vagyonmegosztási perben eldöntendő kérdés pedig a perbeli igény elbírálásának nem előkérdése. Álláspontja szerint a megállapítási per indításának a Pp. 123. §-ában meghatározott előfeltételei az 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény 1. pontjában kifejtettekre is figyelemmel fennálltak. A felperesnek az adásvételi szerződés érvénytelenségének, hatálytalanságának a megállapításához jogi érdeke fűződött, figyelemmel arra, hogy a vagyonmegosztási perben enélkül alappal nem hivatkozhat arra, hogy az üzletrészek értékét is a megosztandó vagyonhoz kell számítani.

Kifejtette: a törvényi vélelemmel szemben az I. rendű alperes nem tudta bizonyítani az üzletrész különvagyonába tartozását. A csatolt iratok ugyanis nem támasztották alá azt az állítását, hogy a ... Rt. és a ... Kft. az ő tulajdonában állt, és azt sem, hogy a ...-t az általa megjelölt cégek alapították. A ...-t a felperes és az I. rendű alperes házasságkötésének időpontját követően, 1996. február 1-jén alapították, az I. rendű alperes a ... üzletrészt mindkét házastárs szerint az életközösségük megszűnését megelőző időpontban szerezte meg, ezért a Csjt. 27. § (1) bekezdése értelmében az a házastársi közös vagyonba tartozott. Álláspontja szerint a perbeli jogvita eldöntését nem érintette, hogy 2009. augusztus 31. napjával a ... Kft., a ... Kft. és a ... Kft. beolvadt a ...-be. A beolvadó cégek tulajdoni viszonyai ugyanis a rendelkezésre álló iratok alapján nem voltak megállapíthatók, ennek hiányában az sem volt tisztázott, hogy a beolvadáskor a Kft. a házassági életközösség ideje alatt

meglévő vagyonához melyik fél részéről és milyen vagyoni hozzájárulás érkezett. Az I. rendű alperes édesanyja által tett nyilatkozatokat tartalmazó okiratok pedig a Pp. 196. § (1) bekezdése szerint önmagukban alkalmatlanok voltak annak bizonyítására, hogy az I. rendű alperes milyen célra és mekkora összeget kapott.

A felperes szerződés semmisségének megállapítására irányuló kereseti kérelmét alaptalannak találta. Kifejtette: a szerződő felek titkos fenntartása vagy rejtett indoka a perben nem került bizonyításra, és az érvénytelenség megállapítása a fedezetelvonás tényére alapítottan nem kérhető [1/2011. (VI. 15.) PK vélemény 10. pontja]. Az adásvételi szerződést eladóként és vevőként aláíró személyek azonossága nem volt megállapítható, és önmagában az a körülmény, hogy az eladó a tulajdonában álló céggel szerződött nem eredményezte a megkötött szerződés semmisségét. A szerződés semmissége azon az alapon sem volt megállapítható, hogy a tulajdonosváltás átvezetésére az üzletrész lefoglalását követően került sor.

Megállapíthatónak látta ugyanakkor, hogy az adásvételi szerződést az I. rendű alperes a II. rendű alperessel a felperesnek a házastársi közös vagyonból rá eső rész kielégítésének alapja elvonása céljából kötötte [Ptk. 203. § (1) és (2) bekezdése, Csjt. 30. § (1) bekezdése]. Utalt arra, hogy a szerződéskötésre a vagyonmegosztási per alatt került sor, az I. rendű alperes számíthatott arra, hogy a házasság megszűnésével a vagyoni kérdések rendezésére is szükség lesz. A Ptk. 685/B. §-a szerinti többségi befolyást a II. rendű alperes nyilvántartását vezető ... Authority által kiállított okirat nélkül is bizonyítottan találta. A 2008. október 10-én kelt szerződést ugyanis az I. rendű alperes a II. rendű alperes egyedüli igazgatójaként és tulajdonosaként írta alá, a 2015. március 6-én kelt számlatörténet szerint az üzletrész értékesítését követően még 2015. február 16-án is az I. rendű alperes rendelkezett a II. rendű alperes bankszámlája felett, hiszen arról perköltséget utalt. Álláspontja szerint az I. rendű alperesnek a II. rendű alperesben való befolyására utalt a 2015. február 22-én a felperes részére az I. rendű alperes által küldött e-mail üzenet is, amelyben az I. rendű alperes a felperessel közös vagyona körében átadásra ajánlotta fel a számú ingatlanok a Kft. tulajdonában álló részét. Kiemelte, hogy az eredeti tulajdoni állapot helyreállítása a szerződés érvénytelenségének a jogkövetkezménye, az adásvételi szerződés felperessel szembeni hatálytalansága folytán a felperes erre irányuló kereseti kérelme nem volt teljesíthető. Utalt arra, hogy a még folyamatban lévő vagyonmegosztási perre figyelemmel a felperes házastársi vagyonszövetség megosztásából eredő igényének pontos összege nem volt meghatározható.

Az alpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdése és (6) bekezdése alapján kötelezte a felperes áfát tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltségének egyetemleges megfizetésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben, elsődlegesen annak megváltoztatása és a kereset teljes elutasítása, másodlagosan a pernyertesség arányában a felperes perköltségben való marasztalása iránt az I. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, és abból helytelen jogi következtetésekre jutott, ami miatt ítélete megalapozatlan. Állította, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában meghatározott előfeltételei nem teljesültek. Továbbá a házassági kötelékről rendelkező jogerős részítélet nem tartalmazza az életközösség megszűnésének időpontját, ennek hiányában pedig nem tehető olyan megállapítás, hogy a ... értékesítése bizonyosan az életközösség megszűnése után történt. Álláspontja szerint téves az ítéletnek az a megállapítása is, hogy a II. rendű alperes tulajdonosa volt. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú eljárás során több alkalommal is úgy nyilatkozott, hogy a 2008. október 10-i Contract elnevezésű szerződést tartalmazó fénymásolat hamisítvány. Nem szerepel rajta mindkét szerződő fél aláírása, és sem a neki tulajdonított, sem a tanúk aláírása nem egyezik meg az érintettek tényleges aláírásmintájával. Állításának igazolása érdekében aláírási címpéldányokat csatolt. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a kétséget kizáróan igazolt hamisítás tényét figyelmen kívül hagyta, és az okiratot a felperes állításának

bizonyítékként elfogadta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes bankszámlája feletti rendelkezéséből és a felperesnek peren kívül tett ajánlatából is tévesen következtetett a tulajdonosi minőségére. A bankszámla felett ugyanis ügyvezetőként és nem tulajdonosként rendelkezett, az ingatlant pedig kizárólag abban az esetben vásárolta volna meg, ha ajánlatát a felperes elfogadja. Az ingatlan tulajdonosa egyébként nem a II. rendű alperes, hanem a ... volt, és azért ezt az ingatlant ajánlotta fel, mert a korábbi házassági szerződésekben és a 2010. december 23-i vagyoni jogi előszerződésben is ennek kiadását kérte a felperes, és az ingatlan biztosítaná a megfelelő körülmények közötti lakhatását. Mindezek alapján pedig a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a II. rendű alperes a befolyása alatt működő cég, illetve hogy rosszhiszemű volt, vagy rá nézve a szerződésből ingyenes előny származott.

Másodlagos fellebbezési kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy a felperes az eredeti kereseti kérelmei töredékében lett csupán pernyertes, ami miatt a Pp. 81. § (1) bekezdésének költségviselési szabálya alkalmazandó.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a megismételt eljárást a hatályon kívül helyező végzésben foglaltaknak megfelelően lefolytatta, és az anyagi jogszabályoknak megfelelő döntést hozott. Hangsúlyozta: követelése legkésőbb 2011 áprilisában az igény állapotába került, mert az I. rendű alperes ekkor arról a házassági perben bizonyosan tudomást szerzett. Igényének kielégítési alapját pedig az I. rendű alperes részlegesen elvonta azzal, hogy a perbeli üzletrész adásvételével egy időben két ingatlant is eladott. A szerzés ingyenességét nem, de a II. rendű alperes rosszhiszeműségét a felperes bizonyította.

Fellebbezéssel nem támadták, ezért a Fővárosi Ítéltábla nem érintette az elsőfokú ítéletnek a felperes elsődleges, a szerződés érvénytelenségének megállapítására és az eredeti állapot helyreállítására irányuló keresetét elutasító rendelkezését. A felülbírálat Pp. 253. § (3) bekezdése szerinti korlátai között az I. rendű alperes fellebbezése folytán kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy helytálló-e az elsőfokú bíróság ítéletének a szerződés felperessel szembeni hatálytalanságának megállapítására és a II. rendű alperest a vagyontársasági igény kielégítésének tűrésére kötelező rendelkezése.

A fellebbezés megalapozott.

Az Ítéltábla mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az elsőfokú ítélet kielégítés tűrésére vonatkozó rendelkezése a Ptk. 203. §-ának nem felelt meg. Az elsőfokú bíróság ugyanis egyrészt nem tüntette fel, hogy a felperes vagyontársasági igényének behajthatatlansága esetén milyen összegű követelés kielégítését kell alperesnek tűrnie, másrészt a behajthatatlanság esetére kötelező ítéleti rendelkezés mögöttes felelősségre, és nem a fedezetelvonás jogkövetkezményére utalt. Az Ítéltábla a rendelkező rész megfogalmazásától függetlenül az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival sem értett egyet.

Az Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás módosítását tartotta szükségesnek annyiban, hogy mellőzte az ítéletből annak megállapítását, hogy az I. rendű alperes a Kft.-ben lévő üzletrészt abból a célból adta el, hogy a felperes házassági vagyontársasági igényének kielégítési alapját elvonja.

Azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján az üzletrész különvagyoni jellege nem volt bizonyított. A szerződés felperessel szembeni hatálytalansága szempontjából nem annak volt ügydöntő jelentősége, hogy a felperes és az I. rendű

alperes között az életközösség pontosan mikor szakadt meg, hanem hogy a felperesnek volt-e a szerződéskötés időpontjában lejárt követelése az alperessel szemben. Az Ítéltábla álláspontja szerint a 2010. december 23-én kelt megállapodásukat követően az I. rendű alperesnek tudnia kellett arról, hogy a házassági vagyonközösségük megszűntetése esetén a felperesnek követelése lesz vele szemben. A felperes pedig az ezzel kapcsolatos keresetét 2011. február 8-án előterjesztette a bíróságon. Ebből következően a felperes követelése az üzletrész adásvételi szerződés megkötésének időpontjában már bizonyosan az igény állapotába jutott.

A fedezetelvonás megállapíthatóságához a kielégítési alap elvonásának a szerződéskötés időpontjában kellett fennállnia. A fedezetelvonás előfeltétele volt továbbá az is, hogy a kötelezett ne rendelkezzen egyéb olyan vagyonnal, amely fedezetet nyújt a jogosult követelésének kielégítésére [az 1/2011. (VI. 15.) PK vélemény 4. pontjában kifejtettek szerint].

A Budai Központi Kerületi Bíróságon 2011. február 8-án előterjesztett keresetlevelében a felperes a házastársi közös tulajdonban álló ingatlanok összértékét 1.811.000.000 forintban jelölte meg, és a vagyonközösség megosztása során ebből 905.500.000 forintra tartott igényt. Jelen per másodfokú tárgyalásán úgy nyilatkozott, hogy a teljes vagyonmérleg felállítását követően keresetét időközben felemelte, azt azonban nem tudta megjelölni, hogy a felemelt keresete alapján pontosan milyen összegben kéri marasztalni az I. rendű alperest. Előadása szerint ugyanakkor a kereset felemelésére több kisebb tétel mellett lényegében a perbeli üzletrész fele értéke (192.750.000 forint) miatt került sor.

A felperes azt is állította, hogy az üzletrész adásvételi szerződés megkötésével egy időben az I. rendű alperes a 160 millió forint, illetve 74 millió forint értékűnek jelölt és ... szám alatti ingatlanait, majd 2015. évben valamennyi további, a vagyonközösségbe tartozó, de az ingatlan-nyilvántartásban a nevében álló ingatlanát átruházta. Az Ítéltábla mindezekkel kapcsolatban alapvetően azt emeli ki, hogy a perbeli szerződés fedezetelvonó jellegének a megítélése során a kielégítési alap elvonása szempontjából a később kötött szerződések figyelmen kívül maradtak. Az üzletrész adásvétel megkötését követően fennmaradt egyéb vagyon pedig álláspontja szerint megfelelő fedezetet biztosított a felperes követelésére, mert az üzletrész-átruházási szerződés megkötésekor meglévő ingatlanvagyon értékét a felperes felemelt keresete bizonyosan nem haladja meg.

Tekintettel arra, hogy a fedezetelvonó szerződés Ptk. 203. § (1) bekezdésében meghatározott együttes tényállási elemei közül a kielégítési alap elvonása részben sem volt megállapítható, a szerzés ingyenessége, vagy a szerző fél rosszhiszeműsége esetén sem lenne a felperes keresete teljesíthető. Ezért az ingyenességgel és rosszhiszeműséggel kapcsolatos körülményeknek a per eldöntése során nem volt jelentőségük.

A kifejtettekre tekintettel az Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

Az alperesek a Pp. 51. § a) pontja szerinti pertársak voltak és az I. rendű alperes fellebbezése eredményre vezetett, ennek következtében a felperes keresete mindkét alperessel szemben teljes egészében elutasításra került. Az Ítéltábla ezért mentesítette az alpereseket a perköltség és illeték fizetésének a kötelezettsége alól, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az I. rendű alperes javára 2.500.000 forint fellebbezési illetékből, valamint az első-, másodfokú és a megismételt elsőfokú eljárásra megállapított 2.000.000 forint ügyvédi munkadíjból álló perköltség fizetésére.

Az Ítéltábla az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a feljegyzett kereseti illetéket ugyancsak a felperes köteles megtéríteni.

Budapest, 2017. április 25.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő